

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΖ' (ΕΞΑΜΗΝΟ Β')

Σάββατο Ἀθήνα, 26 Δεκεμβρίου 1920

ΑΡΙΘ. 716 (ΦΥΛ. 26)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΔΗΜΟΣ ΝΗΣΙΩΤΗΣ: Στὴν Πάτρα ξυπνάνε.
ΕΥΘΑΛΙΑ ΜΠΑΓΩΠΗΛΟΥ: Αὐτοὶ οἱ δεῖλοί!...
(τοῦ Robert Lebrun).
ΦΟΙΒΟΣ ΛΗΡΗΣ: Eyes.
ΜΑΡΙΚΑ ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ: Εἰδωλολάτρες.
ΠΕΤΡΟΣ ΧΛΗΡΗΣ: Κακότυχος.

ΜΙΚ. ΘΕΡΒΑΝΤΗΣ — Κ. ΚΑΡΘΗΙΟΣ: Δὸν Κιχώτης
(συνέχεια).

Ο ΝΟΥΜΑΣ: Φαινόμενα καὶ πράγματα.

ΑΠΟ ΒΛΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΛΟΜΑΔΑ: Νεοελληνικὴ φι-
λολογία.—Ξένη φιλολογία.—Ἡ Κοινὴ γνώμη.

ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ ΞΥΠΝΑΝΕ

Ἔτσι φαίνεται. Ἀρχινήσανε στὴν Πάτρα νὰ ξυπνάνε — καὶ νὰ ξυπνάνε μάλιστα μὲ ἀρχετὴ ὄρη. Ἐννοοῦμε τὸ φιλολογικὸ, τὸ διανοητικὸ ξυπνήμα. Νά, ἰδρῦθηκε ἐκεῖ τώρα τελευταῖα ἕνας σύλλογος, «Ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος Πατρῶν». Ὅπως γράφει μὴ Πατρινὴ ἡμερησίδα, ἐμὰ νῆων, ἐφήβων καὶ δεσποινίδων, περὶ τοῦς 100, ἴδρυσε φιλολογικὸν ὄμιλον, μὲ σκοπὸν τὴν προστασίαν τῶν γραμμάτων. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιόν του, ἐκλεγέν διὰ μεγάλης πλειοψηφίας, ἔχει κατὰ σειράν ἐπιτυχίας ὡς ἑξῆς:

Ι. Ζήρας (δημοσιογράφος), Ἀνδρικόπουλος Κ. (δικηγόρος), Τσάμης Γ. (δικηγόρος) Νώντας Ἡλιόπουλος, Παπαρήστου (καθηγητῆς), Δημόπουλος (δημοσιογράφος), Κ. Μελισσαράπουλος καὶ οἱ ὀδὲς Ἰσημὴ Παπαμικροπούλου, Δ. Παπαναγοπούλου καὶ Μ. Παπαγιαννοπούλου.

Ὁ σκοπὸς τοῦ Συλλόγου φαίνεται καλὰ σὲ τοῦτο ὁμορφο γράμμα πού μᾶς στάλθηκε:

Ὁ «Φιλολογικὸς Σύλλογος Πατρῶν» ἔχει τὴν τιμὴ νὰ σᾶς ἀναγγεῖλει τὴν ἰδρυσή του.

Ὁ «Φιλολογικὸς Σύλλογος», μὲ σκοπὸ τὴν ὄθησιν τῶν δεσποινίδων καὶ νῆων πρὸς τὴν ἀψηλότερη σκέψιν, τὰ εὐγενικώτερα αἰσθήματα, τὴν πῶ ἀφέλιμη ἐνασχόληση, θὰ προσπαθῆσιν νὰ ξυπνήσῃ τὴν κοιμισμένη μᾶς Πατρινὴ Κοινωνία καὶ νὰ ἐγκαινιάσῃ μίαν ἐποχὴ δράσης καὶ προόδου γιὰ τὰ γράμματα στὴν πόλιν μας.

Τὸ σκοπὸ τοῦ αὐτοῦ ὁ «Φιλολογικὸς Σύλλογος» θὰ προσπαθῆσιν νὰ φτάσῃ μὲ διαλέξεις, φιλολογικὰς συγκέντρωσες καὶ ἄλλα μέσα, καὶ μὲ τὴν ἐκδοσὴν, μὲ τὸν καιρὸ, φιλολογικῶν Περιοδικῶν.

Ἀπὸ ὧν τοὺς διανοοῦμένους καὶ τοὺς φίλους τῶν γραμμάτων, ὁ Σύλλογός μας, περιμένει μίαν συμπληρωτικὴν ὑποδοχὴν καὶ πραγματικὴν ὑποστήριξιν.

Ξεχωριστὰ ἀπὸ τὸ «Νουμά», ἕναν ἀπ' τοὺς μοχλοὺς τῆς φιλολογικῆς κινήσεως τοῦ τόπου μας, περιμένουμε πολλὰ περιμένουμε ἴσια - ἴσια ἀπὸ κείνους πού ἔχουν καθήκον νὰ μᾶς βοηθήσουν, νὰ μὴ μᾶς ἀπαρηθοῦν.

Διατελοῦμε μὲ ὑπόληψιν

Ὁ Πρόεδρος
Ι. ΖΗΡΑΣ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
ΝΩΝΤΑΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

Τὸ Δ. Συμβούλιον

Δυστυχῶς δὲ μᾶς περισσεύει τόπος γιὰ νὰ δημοσιεύσουμε ἄλλοτερο ἕνα ὁμορφο ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν διάλεξιν ποὺ κάμε στὴν πρώτη συνεδρίασιν τοῦ Συλλόγου ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ κ. Νώντας Ἡλιόπουλος. Ἔϊτα ἢ πρώτη διάλεξιν ποὺ γινε στὴν Πάτρα στὴ Δημοτικὴ γλῶσσα, κ' ἔκαμε μεγάλη ἐντύπωσιν. Τὸ μικρὸ τοῦτο κομμάτι εἶναι ἀρκετὸ νὰ δώσῃ μικρὴν ἰδέαν τῆς ὁμορφιάς τῆς:

«Ἔτσι λοιπὸν οἱ ὁμορφες ψυχές, σὰν τὰ μακρυνὰ τὰστέρια ἃς φαίνονται ὅτι λάμπουν ὄλες μαζί, ὅπως λάμπει ὁ Γαλαξίας εἶναι ἀπόξενες ἢ μὴ στὴν ἄλλη, ἀγνώριστες καὶ μακρυνές, κ' ἢ φλόγα τοὺς περνᾷ ἀπαρατήρητη μέσα στὸν ἀδιάφορο κόσμον...»

«Ὅλες αὐτὲς τὶς σπαρμένες καὶ ἀγνωρες καὶ παραπονεμένες ψυχές τῶν μπόεμ, τῶν τοιγγάνων αὐτῶν, σκοπὸ ἔχει νὰ συμμαζέψῃ καὶ νὰ προστατέψῃ ὁ Σύλλογός μας... Ὁ Σύλλογός μας θὰ εἶναι τὸ ἐντεκνήριον τῶν ὁμορφῶν ψυχῶν κεῖ μέσα θὰ συναπαρτίζονται καὶ θὰ καλημερίζονται, θὰ γνωρίζονται καὶ θὰ δροσολογιοῦνται, θὰ μιλᾷν γιὰ τὴν κοινὴ πατρίδα, ὅπως τὰ δέρφια στὴν ξενιτιά... Λέω μὲ τὸ νοῦ μου, πῶς ὅπως τὰ Προξενεῖα τῶν Κρατῶν ἔχουν σκοπὸ νὰ περιποιῶνται καὶ νὰ προσφέρουν λίγη πατρίδα στοὺς ὁμοεθνεῖς, ἔτσι καὶ ὁ Σύλλογός μας πρέπει νὰ εἶναι σκοπὸ νὰ συμμαζέψῃ τὰ παιδιὰ τοῦ ἀσπαρμένου δῶ καὶ κεῖ, νὰ τὰ ὑποστηρίξῃ, νὰ τὰ ζεστᾷναι κάτω ἀπὸ ἕνα μανθίλι ἀγάπης καὶ προστασίας, νὰ τοὺς δώσῃ ἕνα κομμάτι, νὰ τοὺς θυμίσει λιγάκι, ἀπ' τὴ χαμένη τοὺς πατρίδα, τὴν πατρίδα τοὺς τῶν ὁμορφῶν, τῶν μοσκοβολημάτων καὶ τῶν τραγουδιῶν. Αὐτὸς πρέπει νῆναι, καὶ θὰ εἶναι, ὁ πρῶτος σκοπὸς τοῦ Συλλόγου μας.»

Ἐπὶ δευτέρου σκοπὸ τοῦ ὁ Σύλλογός μας πρέπει νὰ τὰ εἶναι τοῦτο: νὰ προπαγαντίσῃ γιὰ νὰ ἀνεύρῃ, ὅπου βρίσκονται, στὸ πρῶτο τοὺς στάδιον, καὶ νὰ βοηθήσῃ τὴν ἐκκόλαψιν τοὺς, τὶς ἐκ προδιαθέσεως αἰσταντικὰς ψυχές, τὶς εὐαίσθητες ψυχές. Πάρτε τὴν κοινωνία γιὰ ἕνα ὄργχειον στὸ ὄργχειον αὐτὸ ἔξαιρον μὲ πῶς βρίσκονται διαμάντια, ἄλλα μικρὰ, ἄλλα μεγάλα, ἀνεύρετα ἀκόμα καὶ ἀκαθάριστα. τὰ διαμάντια αὐτὰ καλοῦμαστε, δεσποινίδες καὶ κύριοι, νὰ τὰ βροῦμε, νὰ τὰ ἐπεξεργαστοῦμε, νὰ τὰ δώσομε στὸ φῶς τοῦ ἡλιου ἐφτάλαμπρες Πούλιες καὶ Ἀθηνεῖνες...»

Ἐμεῖς εὐχόμεσθε ὀλοψύχα νὰ προκόψῃ ὁ Σύλλογός αὐτός, πού τιμᾷ τὴν Πάτρα, καὶ νὰ βρεῖ μιμη-

τές και στις άλλες επαρχίες μας. Τί στην δεγή! Σέ κάθε μιά, και στη μικρότερη πόλη της Ελλάδας, θα βρίσκονται πέντε δέκα νέοι και νέες για προζύμι. Σώνει να θελήσουνε να εργαστούνε λίγο, κι άμέσως θα καταφέρουνε οτι καταφέρανε οι Πατρινοί.

ΔΗΜΟΣ ΝΗΣΙΩΤΗΣ

ΑΥΤΟΙ ΟΙ ΔΕΙΛΟΙ !...

"Ε, καλά! γέρω μου, δέ μπορεί να τάρνηθει κανείς... μās ξεκοψες μιά χαρά! Τί τρόπος εΐταν αυτός, να θαφτείς ζωντανός, μπροστά στη μύτη του έπόπτη; Μά την αλήθεια, με πιάνει ρίγος σαν τὸ σκέφτομαι... Νά, όμως πὸν εἶσαι ζωντανός και καλά στην υγεία σου... Καημένε μου φίλε, δέν εἶλπιζαμε να σέ δοῦμε τόσο γλήγορα. "Αν και ἡ Γενεβιέθη...

"Ο Μωρίς "Ερωτὸ, σταμάτησε τὴν κουβέντα του, χωρίς καμιά ανάγκη, γιά να τινάξει τὴ στάχτη τοῦ τσιγάρου του, πὸν μόλις τὸ εἶχε ανάψει!

Λίγο νευρικός ὁ ἦρωας τῆς περιπέτειας, ρώτησε με προσποιητὴ ἀδιαφορία :

— "Η δεσποινίδα Γενεβιέθη, εἶχε τὴν καλοσύνη να σκεφτεί;...

"Ο Μωρίς, ἄρχισε τὰ γέλια — τὸ πειραχτήριο! — βηματίζοντας ἀπάνω κάτω στοῦ σαλόνι, ὅπου στοῦ διαστήμα σαρανταοχτὼ ὥρων πὸν εἶταν με ἄδεια, εἶχε τὸ ἐλεύτερο να δέχεται τίς προσωπικές του ἐπισκέψες.

— Νά σκεφτεί; Πάει πολὺ... Στοιχημάτισε μόνο, πὸς δὲ θάμινες στην Πομερανία ὡς τὸ τέλος τοῦ πολέμου. "Εγὼ ἐπέμεινα γιά τὸ αντίθετο... "Εχασα... Χωρίς μνησικακία, ξαίρεις... "Αλλά, ἀφοῦ μιλάμε γιά τὴν ἀδερφή μου, — τί ἀφηρημένος πὸν εἶμαι! — δέ σου ἀνάγγειλα τὸ μελλούμενο γάμο τῆς...

"Ο Ρενέ Ντετράντζ, πρὶν πέντε λεπτά, εἶχε ξεχάσει τὸν πόνο τοῦ κεφαλιῦ του ἀπὸ ἕνα χτύπημα πὸν δέχτηκε, μπρὸς στη Μωμπέζ, τὸν Αὔγουστο τοῦ 1914. Τώρα γίνηκε πὸν ἄσπρος κι ἀπὸ τὸ τραγελομάτηλο τοῦ τσιγariοῦ, πὸν εἶταν κοντά του. Εὐτυχῶς ὁ Μωρίς τοῦ ἔστρεψε τὴν πλάτη — βλέποντας στοῦ καθρέφτη ὅμως, εἶν' ἡ ἀλήθεια! — "Ο μηχανικός εἶπε, ἀνάθοντας ἔν' ἄλλο τσιγάρο, χωρίς να προσέχει τὴ φωνή του πὸν ἔτρεμε :

— "Α, μιά!... Εἶναι καιρός πὸν τάποφασίσατε;..

— "Οχι πολὺς... "Ω, ἀγαπητέ μου, ὀλάκερο μυστιστόρημα!... Πρέπει να σ'τὸ διγηθῶ... Διασκεδαστικό, ὅσο δὲ φαντάζεσαι... Μά, μὴν πηδᾶς λοιπὸν ἔτσι... Θά νόμιζε κανένας πὸς ἄγινες νευρικός, ἐκεῖ πὸν εἰσούνα, με τοὺς Γερμανούς... Κατὰ βάθος, ἐννοεῖς, τὸ σκεφτόντουσαν κ' οἱ δυὸ, πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο. Μά, σύμφωνα με τὸν τύπο τοῦ Γαμβέττα, οὔτε ὁ ἕνας, οὔτε ἡ ἄλλη δέν εἶπε λέξη. Οἱ γονεῖς μας δέν ὑποπεύτηκαν τίποτα. Και γὼ πὸν ἐπιτηροῦσα τοὺς ἐνδιαφερόμενους με τὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ, λογάγιάραζα τότε θάταν καιρός να μῶ στη μέση, σαν ἀπὸ μηχανῆς Θεός...

— Γιά τὸ Θεό, Μωρίς, μὴν ἀστειεύεσαι πάνω σέ τέτοια ζητήματα...

— Τί σοβαρότης, γέρω μου!... Μά πρέπει να σου ξηγήσω... Καταλαβαίνεις, ἄλλωστε, πὸς γιά να καλοβλέπω ἔτσι τὸ πρᾶμα, ἔβρισκα τὸν ἐραστὴ ἄ-

ξιο τῆς ἀδερφοῦλας μου, πὸν δέν εἶναι ὀποιαδήποτε, ξαίρεις...

— "Ω, ὄχι!... ψιθύρισε ὁ καημένος ὁ Ρενέ, σὰ να μὴν τὸν ἀκουε κανείς, με μιά θέρη, πὸν διασκέδαζε ὑπερβολικά τὸν ἀδιόρθωτο σύντροφό του.

— Ναι, ἀληθινά, ξαναεἶπε ὁ τελευταῖος, με φλέγμα. Σὰ γαμπρός, εἶταν πολὺ καλός. Οἰκογένεια καλή, φυσιογνωμία εὐάρεστη, προσωπική ἀξία, ἀρχές, πνεῦμα...

• — Περιουσία... Ξακολούθησε ὁ Ντετράντζ, προσπαθώντας να πάρει τὸν ἴδιο τόνο.

— "Ε, ὄχι δά, πολλὰ γυρεύεις... Μιά καλή θέση, αὐτὸ φτάνει. Μ' ἕνα λόγο, ἔδινα ἀπὸ πρῶτα τὴ συγκατάθεση και τὴν εὐχή μου. Μόνο... μόνο... — ἐδῶ εἶν' ὁ κόμπος — τὸ ζῶο πὸν ἄρεσε στη Γενεβιέθη, θά προτιμοῦσε να τοῦ κόψουν τὴ γλώσσα παρὰ να τῆς εἶ! Ἀνόγη ἐπιφύλαξη, πραγματικά... Κ' ἡ ἀδερφή μου, θά προτιμοῦσε να πεθάνει, παρὰ να κἀνει τὴν ἀρχή — ἴσως γιά τὸ τίποτα...

— "Ω!... διαμαρτυρήθηκε ὁ Ρενέ.

— "Αγαπητέ μου, δὲ θές να μάθεις τίποτα!...

Πές μου, λοιπὸν, τὸ πῆρες συνήθεια, νᾶσαι ἔτσι κίτρινος;... "Οχι... Τόσο τὸ καλύτερο... Θᾶμοιαζες με νεκρό!... Πὸν λές, ἔπρεπε νᾶρθεῖ ὁ πόλεμος γιά να τὰ ξεκαθαρίσει ὀλα. Μόλις εἶχε φύγει ὁ ἔρωτεμένος, ἡ Γενεβιέθη μεταμορφώθηκε, γίνηκε γενναία, κ' ἔδωσε ἔξετάσεις στοῦ "Ερωτὸ Σταυρό γιά να ὑπηρετήσει, ὅπως ἐκεῖνος, κι ὀρκιζότανε πὸς θά παντρευτεῖ με στρατιώτη... "Ἐνα στρατιώτη πὸν να διακρίθηκε στοῦ μέτωπο, ἐννοεῖται... "Ὅσο γι αὐτὸ, ὁ ἐκλεχτός δέν τὸ παράλειψε...

— "Αληθινά, ἔκαμε ὁ Ντετράντζ, με ξερό τὸ λαῖμό.

— Μά, βέβαια... Πληγωμένος, παρασημοφορέμένος... "Ὅλα τὰ φύλλα γράψανε γι' αὐτόν. "Α! ἡ πληγή του... "Εκείνη ἔσπασε τὸν πάγο! "Η Γενεβιέθη εἶχε συγγρατηθεῖ ὡς τότε, με σαν ἰδιαίτε... Νά τὴν ἔδλεπες, ἀγαπητέ μου!...

— Και... τότε ἀρραβωνιάστηκε;

— Σοῦ εἶπα γὼ πὸς εἶταν ἀρραβωνιασμένη; Ναι, κεινη τὴ μέρα μās δεβαίωσε πὸς αὐτὸς θάταν κι ὄχι ἄλλος. Γελῶ τώρα, με τότε δέν εἶχα ὄρεξη να γελῶσω, ξαίρεις. Μῶ! δτι τελειώνει καλά, εἶναι και καλό... Μά, στάσου Ρενέ, τί σ' ἔπιασε πάλι;...

— "Ἐμένα; εἶποτα... Μοῦ... μοῦ εἶπες πὸς παίρνετε τὸ τσάι στις τέσσερις, δέν εἶν' ἔτσι;

— Και να, χτυπᾶνε τέσσερις. Τί γυρεύεις; "Η Γενεβιέθη θάρθει με τὴ μητέρα, Δές, τίς ἀκούω κάτω! Θά προγευματίσουμε μαζί. Θάταν θαυμάσια...

"Ο Ντετράντζ ἔπαιρνε τὸ καπέλλο του.

— "Αδύνατο! Θά πεις στις κυρίες πὸς λυποῦμαι, ... παραπολύ... Θά εἶμουν εὐτυχιμένος να τίς συγχαρῶ... "Ἐνα ραντεβου ἐπέγγον... "Ἐλα, Μωρίς, ἄφησέ με να φύγω...

Πειραχτικός ὁ "Ερωτὸ ἔφραξε τὴν πόρτα.

— Και γιατί, λοιπὸν, κίριε;

— Εἶμαι βιαστικός... Σέ παρακαλῶ, Μωρίς, πρέπει να φύγω...

— Μ' ἀφοῦ σου λέω πὸς εἶναι κ' ἡ Γενεβιέθη... πὸς θέλει να σέ δεῖ, χωρίς ἄλλο;...

— Μωρίς...

"Ο Μωρίς γελῶσε πάντα. Στη σκόλα ἀκούστηκαν βήματα, φωνές και γέλια γυναικεία.